

The background of the entire image is a light-colored, weathered wooden plank surface. Various pieces of safety equipment are scattered across the scene: a red and black power tool is at the top left; a large yellow hard hat is on the right side; a red fire extinguisher with a black handle is on the right side, partially cut off; a pair of yellow safety glasses is at the bottom left; a pair of green safety glasses is at the bottom right; and a coiled orange rope with a metal hook is at the bottom center.

72 PYTANIA

o zadania służby BHP

– praktyczne rozwiązania

Portal **BHP**.pl

72 PYTANIA **o zadania służby BHP**

– praktyczne rozwiązania

Autor:

Praca zbiorowa

Redakcja:

Marek Kalman

Menedżer produktu:

Patrycja Kurzątkowska

Kierownik grupy tematycznej:

Alina Sulgostowska

Korekta:

Zespół

Koordynator produkcji:

Mariusz Jezierski

Projekt graficzny okładki:

Magdalena Huta

Skład i łamanie:

Triograf, Dariusz Kołacz

Druk:

KRM Druk

ISBN: 978-83-8276-684-4

Copyright by Wiedza i Praktyka sp. z o.o., Warszawa 2022

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

Tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: cok@wip.pl

NIP: 526-19-92-256

Nr rejestrowy BDO: 000008579

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy,

XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

Publikacja „72 pytania o zadania służby bhp – praktyczne rozwiązania” jest chroniona prawem autorskim. Przedruk i sprzedaż tych materiału bez zgody wydawcy jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło. Publikacja „72 pytania o zadania służby bhp – praktyczne rozwiązania” została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów i konsultantów. Zaproponowane w publikacji „72 pytania o zadania służby bhp – praktyczne rozwiązania” wskazówki, porady i interpretacje nie mają charakteru porady prawnej i dotyczą sytuacji typowych. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowiska organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym redakcja nie może ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji „72 pytania o zadania służby bhp – praktyczne rozwiązania” wskazówek, przykładów.

Spis treści

WSTĘP	7
ROZDZIAŁ 1. KONTROLA WARUNKÓW PRACY	9
Kto i jak często może dokonywać przeglądu warunków pracy	9
Przegląd stanowisk pracy poza komisją bhp	11
Pomieszczenie do wypoczynku dla kobiety w ciąży oraz matki karmiącej	14
ROZDZIAŁA 2. BIEŻĄCE INFORMOWANIE O STWIERDZONYCH ZAGROŻENIACH ZAWODOWYCH	16
Jak rozumieć „bieżące informowanie”	16
Czy oprócz pracodawcy o wypadku należy informować wszystkich pracowników zakładu	18
ROZDZIAŁ 3. OKRESOWA ANALIZA STANU BHP	20
Co jaki czas należy sporządzać analizę stanu bhp	20
Jak przygotować analizę stanu bhp	21
Ocena ryzyka zawodowego pod kątem analizy stanu bhp	27
Rejestry uzupełniające do analizy stanu bhp	29
Plan poprawy warunków bhp	31
Analiza stanu bhp a ocena stanowiska pracy	32
COVID-19 w analizie stanu bhp	33
ROZDZIAŁ 4. UDZIAŁ W OPRACOWYWANIU PLANÓW MODERNIZACJI I ROZWOJU ZAKŁADU PRACY	36
Pojęcie udziału służby bhp w modernizacji i rozwoju zakładu pracy	36
Kontrola planów modernizacji	38
ROZDZIAŁ 5. ZAŁOŻENIA I DOKUMENTACJA DOTYCZĄCE MODERNIZACJI I ROZWOJU ZAKŁADU PRACY ALBO JEGO CZĘŚCI	39
Plany modernizacji a założenia dotyczące modernizacji	39
ROZDZIAŁ 6. PRZEKAZYWANIE OBIEKTÓW BUDOWLANYCH DO UŻYTKOWANIA PRZY WSPÓŁDZIAŁE SŁUŻBY BHP	41
Rola służby bhp w przekazywaniu obiektów budowlanych do użytkowania	41
Przegląd budynków przed sezonem zimowym	43

Zagrożenia związane z budynkiem w ocenie ryzyka zawodowego na stanowisku pracy zdalnej	44
Bezpieczna szerokość dróg w nowym magazynie	45
Wymagania dla podestu w kontenerze	47

ROZDZIAŁ 7. ZGŁASZANIE WNIOSKÓW DOTYCZĄCYCH WYMAGAŃ BHP W PROCESACH PRODUKCYJNYCH	48
Bezpieczne użytkowanie maszyn w szpitalu	48
Pomiary hałasu po zmianie maszyny	49
Własna kontrola bezpieczeństwa maszyn	50

ROZDZIAŁ 8. PRZEDSTAWIANIE PRACODAWCY WNIOSKÓW DOTYCZĄCYCH ZACHOWANIA WYMAGAŃ ERGONOMII NA STANOWISKACH PRACY	53
Nowy fotel ergonomiczny dla pracownika niepełnosprawnego	53
Skutki nieergonomicznych stanowisk pracy	54
Ergonomia w pracy z komputerem	55
Zagrożenia i ergonomia podczas prac spawalniczych	59

ROZDZIAŁ 9. UDZIAŁ W OPRACOWYWANIU PRZEPISÓW ZAKŁADOWYCH	61
Częstotliwość szkoleń bhp w regulaminie pracy	61
Obowiązki osoby kierującej pracownikami w regulaminie pracy	62

ROZDZIAŁ 10. OPINIOWANIE SZCZEGÓŁOWYCH INSTRUKCJI DOTYCZĄCYCH BHP NA STANOWISKACH PRACY	65
Instrukcja bezpieczeństwa ręcznych prac transportowych	65
Szczegółowa instrukcja bhp	67
Opiniowanie instrukcji bhp	68

ROZDZIAŁ 11. UDZIAŁ W USTALANIU OKOLICZNOŚCI I PRZYCZYN WYPADKÓW PRZY PRACY	70
Przekazanie obowiązków w zakresie ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku	70
Wypadek pracownika w czasie pracy zdalnej	73
Uraz w czasie „przerwy na papierosa” jako wypadek przy pracy	75
Przekroczenie terminu na sporządzenie drugiego protokołu powypadkowego	76

ROZDZIAŁ 12. PROWADZENIE I PRZECHOWYWANIE DOKUMENTACJI.....	81
Rejestry obowiązkowe i dodatkowe	81
Ekspozycja zawodowa pracownika w rejestrze	86
Dostęp do dokumentacji podwykonawcy	87
Rejestr niebezpiecznych substancji chemicznych	88
Dokumentacja zgodnie ze standardem ISO 45001	90
ROZDZIAŁ 13. DORADZTWO W ZAKRESIE STOSOWANIA PRZEPISÓW ORAZ ZASAD BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY	93
Doradztwo w praktyce	93
Forma doradzania	94
ROZDZIAŁ 14. UDZIAŁ W DOKONYWANIU OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO	96
Uprawnieni do przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego	96
Aktualizacja oceny ryzyka zawodowego w związku z COVID-19	98
Ocena ryzyka zawodowego kobiet w ciąży i karmiących piersią	100
ROZDZIAŁ 15. DORADZTWO W ZAKRESIE CZYNNIKÓW NIEBEZPIECZNYCH I SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA	102
Okulary ochronne, czyli proces doboru środków ochrony indywidualnej	102
Identyfikacja czynników niebezpiecznych w pracy cukiernika	105
ROZDZIAŁ 16. POZIOM SZKOLEŃ W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ ADAPTACJA ZAWODOWA	108
Dodatkowe szkolenia z zasad udzielania pierwszej pomocy	108
Pracownik służby bhp a prowadzenie szkolenia bhp dla szefa	110
Modyfikacja ramowych programów szkolenia bhp wstępnego i okresowego	111
Jakie warunki należy spełnić w czasie szkolenia bhp dla pracowników obcojęzycznych	112
Instruktaż dla pracownika zdalnego	114
Zakres tematyczny szkolenia dla pracowników na wysokości	115

ROZDZIAŁ 17. WSPÓŁPRACA Z LABORATORIAMI W ZAKRESIE POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH W ŚRODOWISKU PRACY	118
Pomiary wilgotności w pomieszczeniach pracy	118
Sposoby na zmniejszenie poziomu hałasu w biurach typu open space	120
Laboratoria do współpracy ze służbą bhp	122
Formalina techniczna 37% a konsekwencje przekroczenia NDS	123
Pomiary oświetlenia stanowisk pracy	124
Zakres badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy	126
ROZDZIAŁ 18. WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE POMIARÓW STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO (PAŃSTWOWY MONITORING ŚRODOWISKA)	128
Oddziaływanie przedsiębiorcy na środowisko	128
Podmiot korzystający ze środowiska	131
ROZDZIAŁ 19. WSPÓŁPRACA Z LEKARZEM W RAMACH PROFILAKTYCZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ	133
Lekarz medycyny pracy bez umowy z pracodawcą	133
Czym różnią się badania psychotechniczne od badań psychofizycznych	137
Kiedy zatrudniać bez konieczności powtarzania badań lekarskich	138
Badania psychologiczne w medycynie pracy i transporcie	140
ROZDZIAŁ 20. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNĄ INSPEKCJĄ PRACY ORAZ ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI	142
Zakładowy społeczny inspektor pracy	142
Status związku zawodowego	145
ROZDZIAŁ 21. UDZIAŁ W KONSULTACJACH ORAZ KOMISJI BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY	146
Rozwiązanie komisji bhp w zakładzie pracy	146
Szeroki zakres konsultacji zagadnień z zakresu bhp.....	148
ROZDZIAŁ 22. POPULARYZACJA BEZPIECZNEJ PRACY ORAZ ERGONOMII – OSTATNIE ZADANIE SŁUŻBY BHP	150
Różne formy popularyzacji zasad bhp	150
Działania w ramach popularyzacji zagadnień bhp	152

Wstęp

Jakie są zadania służby bhp? Pytanie wydaje się proste. Wystarczy przecież sięgnąć do rozporządzenia Rady Ministrów z 2 września 1997 r., żeby się przekonać, że służba bhp ma 22 zadania. Zostały wyszczególnione w § 2 tego rozporządzenia. Niby wszystko jasne. Czy na pewno?

Służbę bezpieczeństwa i higieny pracy stanowią wyodrębnione komórki organizacyjne jednoosobowe lub wieloosobowe. Liczbę pracowników służby bhp ustala pracodawca, biorąc pod uwagę stan zatrudnienia oraz występujące w zakładzie warunki pracy i związane z nimi zagrożenia zawodowe, a także uciążliwości pracy. Służba bhp podlega bezpośrednio pracodawcy.

Kontrola warunków pracy jest pierwszym i strategicznym zadaniem służby bhp. W przepisie nie ma jednak słowa, że to zadanie powinno być realizowane w sposób ciągły. Uwzględnivszy dosłowne brzmienie przepisu, należy uznać, że rolą służby bhp jest bieżący monitoring warunków pracy. Kontrola warunków pracy nie jest zatem przedsięwzięciem jednorazowym!

Kolejnym zadaniem jest bieżące informowanie pracodawcy o stwierdzonych zagrożeniach zawodowych. I od razu pojawiają się kolejne wątpliwości. Przepisy nie definiują, czym jest „bieżące informowanie”. Pytanie zatem, czy chodzi o prowadzenie regularnego monitoringu bezpieczeństwa zakładu, w ramach którego ujawniane są zagrożenia zawodowe. Czy jednak bieżące informowanie będzie jedynie niezwłocznym informowaniem pracodawcy o stwierdzonych zagrożeniach zawodowych? Takich przykładów można mnożyć.

Przepisy prawa pracy, jak i rozporządzenia Rady Ministrów, które odwołuje się też do pojęcia „rozwoju” w kontekście zadań służby bhp, nie definiują, czym jest rozwój (zakładu pracy). Należy się zatem odwołać do literalnego znaczenia słowa „rozwój” na gruncie Słownika języka polskiego PWN. Podobnie jak w przypadku rozwoju, przepisy nie definiują też

pojęcia „modernizacja” zakładu pracy. Z brzmienia trzeciego zadania służby bhp wynika jedynie, że pracodawca w żadnym razie nie może zobowiązać służby bhp do samodzielnego opracowywania planów rozwoju czy modernizacji. Udział w czymś to przecież nie samodzielne przygotowanie czegoś.

W książce „72 pytania o zadania służby bhp – praktyczne rozwiązania” rozwiewamy takie wątpliwości. W formie prostych wskazówek odpowiadamy na pytania dotyczące zadań służby bhp. Wyjaśniamy, na czym dokładnie polegają i co może mieścić się w ramach poszczególnych zadań. Zwracamy też uwagę na postępowanie pracodawców, którzy dość często stosują „interpretację rozszerzającą”, jeśli chodzi o zakres zadań służby bhp i tym samym próbują zlecać służbie zadania, które wykraczają poza określony katalog.

Rozdział 1

Kontrola warunków pracy

Zarówno zadania służby bhp jako wyodrębnionej komórki organizacyjnej, jak również pracowników wykonujących zadania służby bhp muszą korespondować z zakresem obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie służby bhp. Przepisy zawierają katalog zadań, który jest ułożony z uwzględnieniem ciężaru gatunkowego poszczególnych obowiązków. Kluczowym z nich jest dokonywanie przeglądów warunków pracy – ze szczególnym zwróceniem uwagi na pewne grupy zatrudnionych.

Kto i jak często może dokonywać przeglądu warunków pracy

Pytanie: Na jakiej podstawie prawnej należy się oprzeć, powołując „komisję” do przeprowadzenia przeglądu warunków pracy w zakładzie, w którym nie ma obowiązku powołania komisji bhp? Jaka musi być częstotliwość prowadzenia przeglądu warunków pracy?

Przeгляд warunków pracy (kontrola stanu bhp) może być przeprowadzany przez komisję bhp albo powołany przez pracodawcę zespół lub samą służbę bhp i jest to konieczne do prawidłowej realizacji obowiązków ciężących na pracodawcy i służbie bhp wynikających z ich zadań i obowiązków podstawowych w zakresie bhp ujętych w Kodeksie pracy i przepisach wykonawczych.

W celu wyjaśnienia problemu należy przypomnieć przepisy:

- zobowiązujące pracodawcę do zapewnienia systematycznych kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy ze szczególnym uwzględnieniem organizacji procesów pracy, stanu technicznego maszyn i innych urządzeń technicznych oraz ustalenia sposobów rejestracji nieprawi-

dłowości i metod ich usuwania (§ 40 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy);

- mówiące, że zadaniem służby bhp jest przeprowadzanie kontroli warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk pracy, na których są zatrudnione kobiety w ciąży lub karmiące dziecko piersią, młodociani, niepełnosprawni, pracownicy wykonujący pracę zmianową, w tym pracujący w nocy, oraz osoby fizyczne wykonujące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę (§ 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie służby bhp);
- mówiące, że służba bhp jest uprawniona do przeprowadzania kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przestrzegania przepisów oraz zasad w tym zakresie w zakładzie pracy i w każdym innym miejscu wykonywania pracy (§ 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie służby bhp).

Na podstawie powyższych zapisów należy stwierdzić, że przeprowadzanie przeglądu warunków pracy (dokonywanie kontroli stanu bhp – problemowej, stanowiskowej, nadzwyczajnej, rutynowej czy kompleksowej) przez komisję bhp albo powołany przez pracodawcę zespół lub samą służbę bhp jest sposobem realizacji obowiązków pracodawcy i służby bhp wynikających z ich zadań i obowiązków. Większość kontroli dotyczących bhp jest z reguły bieżącym działaniem zapobiegawczym – tzw. monitorowaniem aktywnym realizowanym w określonych okresach.

Skład zespołu dokonującego przeglądu warunków pracy jest ustalany przez pracodawcę. Powinni się w nim znaleźć: pracownik służby bhp, inspektor ppoż., przedstawiciel załogi (przedstawiciel związków zawodowych), lekarz sprawujący opiekę medyczną nad pracownikami oraz osoba nadzoru z komórki organizacyjnej, w której aktualnie jest przeprowadzany przegląd.

Ważne

Przegląd powinien być przeprowadzony w takim okresie (najlepiej pod koniec roku), żeby zgromadzony materiał był pomocny służbie bhp do opracowania rocznej analizy stanu bhp w zakładzie (§ 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie służby bhp).